

ชื่อวิจัย	กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ
ผู้วิจัย	ญาระตี เศรษฐบุปผา
ปีที่วิจัย	2564

บทคัดย่อ

กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อพัฒนา กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยทำการศึกษาดังแต่เดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2565 โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอน จำนวน 18 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกฯ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 จัดทำร่างกลยุทธ์ฯ โดยใช้เทคนิค SWOT โดยการสนทนากลุ่มจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์ฯ โดยการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และขั้นที่ 3 ศึกษาผลการนำกลยุทธ์ฯ ไปใช้ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอน จำนวน 18 คน ผู้ปกครอง จำนวน 18 คน และนักเรียนออทิสติก จำนวน 18 คน รวมจำนวน 54 คน เครื่องมือ คือ โครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบทดสอบความรู้ และแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินงานตามโครงการ ทดสอบความรู้ของผู้ปกครอง รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ และระยะที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์ฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอน จำนวน 18 คน และผู้ปกครอง จำนวน 18 คน รวม 36 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกฯ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สรุปได้ 5 ด้านดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ครูไม่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล สภาพที่พึงประสงค์ คือ การส่งเสริมให้ความรู้ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ยังไม่มีแบบคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์ คือ ให้มีการดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์การคัดกรองที่ถูกต้องและเหมาะสม ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า ยังไม่มีแนวทางส่งเสริมแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน สภาพที่พึงประสงค์ คือ มีกระบวนการที่ชัดเจนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเครือข่ายส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า ขาดการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ต่อเนื่อง สภาพที่พึงประสงค์ คือ ควรมีแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนที่หลากหลาย และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า ครูมีการส่งต่อนักเรียนในกรณีที่มีพฤติกรรมรุนแรงที่เกินกว่าที่ครูจะแก้ไขได้ ไปยังทีมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพที่พึงประสงค์ คือ ควรมีทีมงานทางการแพทย์ ร่วมกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ โดยการดำเนินการจัดทำกลยุทธ์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า กลยุทธ์ ๆ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบุคคลออทิสติก เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ องค์ประกอบที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การวางแผน(Plan) การดำเนินงาน(Do) การตรวจสอบ(Check) และการปรับปรุงแก้ไข(Act) และองค์ประกอบที่ 4 การประเมินและการควบคุม ผ่านโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยพบว่า ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูและผู้ปกครองหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีผลคะแนนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และจากผลการประเมินพบว่าความรุนแรงของพฤติกรรมนักเรียนพบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมความรุนแรงของพฤติกรรมลดลงกว่าก่อนเข้าโครงการ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์ฯ ของครู พบว่า ครูมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.80$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านความร่วมมือจากทีมแพทย์ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ความร่วมมือจากครูในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน และการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุดคือ ด้านความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน และผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์ฯ ของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24, \sigma = 0.86$) โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ ครูมีการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50, \sigma = 0.85$) และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการ

ส่งเสริม สนับสนุนให้แก่ ครู และผู้ปกครอง เกิดขวัญกำลังใจ ในการพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.90$, $\sigma = 1.07$)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องอย่างดียิ่ง ทำให้ผู้วิจัยได้ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านวิจัยในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านจึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณดร.สุวิชญา ชินธนาชูกิจ ดร.นฤมล พระใหญ่ นางสาวพิมพ์ภัทรา ศิริจารุกิตติ ดร.สุรพรรณ วีระสอน และนายชัยธวัช สารทภาพร ทุกท่านที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกฉบับในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ทุกท่านที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่มศึกษา องค์ประกอบรูปแบบในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะครูและบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ ที่ให้ความร่วมมือในการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบฯและคู่มือการใช้รูปแบบฯทำวิจัย และให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือในการทำงานวิจัยฉบับนี้ จนทำให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิจัยฉบับนี้

ผู้วิจัยขออุทิศเป็นกุศลแก่ทุกท่าน และขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่คุณบิดา มารดา ตลอดจนครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

ญาระดี เศรษฐบุปผา